

Arkivsak-dok. 23/01686-18
Saksbehandler Thora Arnadottir

Saksgang	Møtedato
Formannskapet	30.01.2025
Kommunestyret	13.02.2025

Saksframlegg

Strategi for Lister som reisemål mot 2035

Kommunedirektørens innstilling:

Farsund kommune vedtar «Strategi for utvikling av Lister som reisemål mot 2035». Strategien legges til grunn for det videre arbeidet med reisemålsutvikling i regionen og i Farsund kommune.

Vedlegg

Strategi for Lister som reisemål mot 2035
Rapport forstudie reisemålsutvikling Lister

Saken kort fortalt

Reisemålsutviklingsprosessen for Lister har tre faser. Første fase er forstudie. Andre fase er utarbeidelse av helhetlig strategi for området. Første fase er gjennomført, «Rapport forstudie reisemålsutvikling Lister» er vedlagt i saken (vedlegg 2). Denne saken gjelder andre fase og vedtak av utarbeidet «Strategi for utvikling av Lister som reisemål mot 2035» (vedlegg 1). Tredje fase i reisemålsutviklingsprosessen er «Fra ord til handling». Igangsetting av tredje fase forutsetter at strategien blir vedtatt i kommunestyrene i deltakerkommunene Lyngdal, Kvinesdal, Hægebostad og Farsund.

Bakgrunn

Arbeidet med reisemålsutvikling er forankret i Regionplan Lister 2030 og vedtatt i Agder Fylkesting og i kommunene i Lister.

Mål 2.5. i planen er: «Lister har bidratt til å styrke Agder som en allsidig reiselivsregion».

For å nå målet er det definert følgende tiltak (pkt. 2.5.1.): «Utarbeide en felles reiselivsstrategi med fokus på god prosess og reelle prosjekter. Eksempler på dette er turistfyrtårn, opplevelsesdestinasjoner, helårsturisme, bærekraftig bruk av naturressurser og digital transformasjon, sertifisering som bærekraftig reisemål».

I forstudien ble nåsituasjonen kartlagt, og det ble vurdert hvorvidt vi var modne for å gå videre med fase to for å utarbeide en helhetlig reisemålsstrategi for Lister. Resultatet var at de fire kommunene Farsund, Kvinesdal, Lyngdal og Hægebostad valgte å gå videre med strategiutformingen. Flekkefjord har tidligere gjennomført prosessen. Styringsgruppen støttet Sirdals eget ønske om først å samle de lokale aktørene og kommunen om en videre utvikling av reisemålet Sirdal, enn å bruke ressurser på en felles prosess for hele Listerregionen.

Resultat fra forstudien.

Nåsituasjonen ble kartlagt i forstudien. Følgende fremkom:

- Det er stor variasjon i ressursgrunnlag og sesong.
- Inngrep med mange ulike målgrupper/segmenter.
- Særpreget natur.
- Umodent og underkommunisert som opplevelsesregion, men med mange trofaste gjester og gode vertskap.
- God stemning, men lite (reell) samhandling.
- Sirdal = dominerende fjelldestinasjon/hyttelommune i den vestlige delen av Sørlandet, helt andre drivere enn regionen forøvrig.

Det fremkom følgende potensiale i forstudien:

- Strategisk plassert ift. internasjonale markeder og i forhold til Lysefjorden/Stavanger og Kristiansand.
- Bruke posisjonen som «ukjent/uoppdaget for mange» til å møte trender som unike opplevelser, soft-adventure* og lignende – det vil si foredle ressurser i forhold til nisjer og kundetilpassede konsepter som gir «reason to go»** på tvers av kommunegrensene (f.eks. rundt Barnevandrerne, Knaben, fjellrekreasjon, uthavnene, strandliv).
 - * Reiseopplevelser som kombinerer elementer av eventyr med et visst nivå av komfort og tilgjengelighet.
 - ** Konsepter/produkter som er attraktive nok alene til at å kreere reiselyst.
- Kan være aktive og løfte frem Agder som opplevelsesregion for nye målgrupper, ikke minst internasjonalt.

For å få til en god utvikling forutsetter det:

- At regionen rigges for utvikling og samhandling – jobbe med strategi og økt bærekraft parallelt.
- Organisere ut fra relevans og hva som har størst potensial for å gi økt verdiskaping på kort og lang sikt: En prosess for Sirdal og en annen for de øvrige kommunene i Lister.
- Samhandling der det er hensiktsmessig, f.eks. «bak scenen» tiltak som kurs med mer, eller for å etablerer/forsterke samarbeid ut av regionen.

- At man evner å gripe «lavthengende frukter» mens man bygger laget og utviklingskapasiteten over tid.

Resultatene fra forstudien (vedlegg 2) danner bakteppe for den utarbeidede strategien. I strategiutarbeidelsen har næringen, kommunene, Visit Sørlandet, Innovasjon Norge, Agder fylkeskommune, Smaabyen Flekkefjord, Visit Lindesnes og en rekke andre sentral aktører deltatt aktivt både i form av deltakelse i styringsgruppe, arbeidsgrupper, på åpne møter og workshops. Prosessen har vært finansiert av Innovasjon Norge, Listerfondet og de deltakende kommunene. Næringslivet har bidratt med over 1400 arbeidstimer inn i prosjektet. I tillegg kommer arbeidstimer som andre sentrale aktører har bidratt med.

Hovedpunktene i strategien for utvikling av Lister som reisemål mot 2035 er følgende:

<i>Visjon:</i>	I 2035 skal Lister oppfattes av både markedet og regionens innbyggere som et modent, helårlig og godt forvaltet reisemål med besøk fra rett gjest på rett sted til rett tid og til riktig pris.
<i>Ambisjon:</i>	Reiseliv som næring skal være respektert og anerkjent i hele regionen, og reiselivsaktørene, kommunene og de andre interessentene skal samarbeide aktivt for å bygge lokal verdiskaping, attraktive lokalsamfunn, felles identitet og bolyst over hele Lister.
<i>Hensikt:</i>	Bygge et helårlig reiseliv med styrket lokal verdiskaping. Bidra til å skape attraktive lokalsamfunn og sikre god besøksstyring.
<i>Hovedmål:</i>	Utvikle. Tilgjengeliggjøre. Markedsføre, selge og distribuere.
<i>Strategisk hovedgrep:</i>	Vi vil sørge for at aktørene i fellesskap bidrar til å utvikle Lister som reisemål og samtidig styrke de unike elementene på delreisemålene.
<i>Suksesskriterier:</i>	Bærekraft som førende premiss. Hjelpe alle til å løfte seg fra sitt nivå som prinsipp. Strukturere, tilgjengeliggjøre, binde sammen (og kommunisere) tilbudet i hele region Lister.
<i>Tiltaksområder:</i>	Konsept- og opplevelsesutvikling. Bygge modenhet, kompetanse- og kvalitetsløft. Verdigrunnlag, kommunikasjon og identitet. Bærekraftig reisemål – herunder besøksforvaltning.

Det vises til vedlagte strategidokument for ytterligere informasjon (vedlegg 1).

Vurdering

Det er styringsgruppens vurdering at strategien er et helhetlig og gjennomarbeidet dokument som er bredt og godt forankret i alle ledd i reisemålet Lister.

Reiselivet har et stort potensial i å bli en lokalsamfunnsutvikler og til å bidra til økt verdiskaping, bolyst og bli-lyst i Lister. Reiselivet kan dessuten være viktig for å skape partnerarbeidsplasser

for industrien og dermed bidra til å oppfylle andre etableringer og satsinger i kommunene. Morgendagens bærekraftige reiseliv må imidlertid planlegges og styres, og aktørene må samle seg for å sette retning og få fart.

Listerregionen har store muligheter for ytterligere utvikling av reiselivsnæringen. Dette har fremkommet både i forstudien og i strategiutarbeidelsen.

For å ta ut potensialet krever det blant annet ytterligere samhandling mellom ulike aktører (private, offentlige, frivilligheten), at vi organiserer ut fra relevans og hva som har størst potensial for å gi økt verdiskaping på kort og lang sikt, og at vi samhandler der det er hensiktsmessig mens vi bygger laget og utviklingskapasiteten over tid.

Vi har nå staket ut en retning gjennom arbeidet med utarbeidelse av strategi for utvikling av Lister som reisemål mot 2035. Det har i prosessen vært bred involvering og mobilisering av aktører fra hele reiselivets økosystem. Næringslivet har lagt ned mange arbeidstimer i arbeidet, sammen med kommunenes næringsansvarlige. Strategien som er utarbeidet er godt forankret i næringslivet, og det er enighet om visjon, ambisjon, hensikt, mål, strategisk hovedgrep og prioriterte tiltaksområder.

På bakgrunn av dette og oppfølging av Regionplan Lister 2030 anbefales det å vedta «Strategi for utvikling av Lister som reisemål mot 2035».

Det vil være viktig at strategien legges til grunn for det videre arbeid med reiselivsutvikling i regionen og i Farsund kommune. Strategien anses som et viktig underlag i kommunenes planarbeid (eks. kommuneplanens samfunnsdel og arealdel). Det vil også være viktig å konsultere reiselivsstrategien ved saksbehandling av eventuelle enkeltsaker som har med reiseliv å gjøre.

Styringsgruppen har som uttalt mål og arbeide for å inngå i sertifiseringsordningen «Bærekraftig reisemål» når reiselivet og kommunene er modne for det. Som en del av reisemålet Lister er det naturlig at Farsund kommune er en aktiv bidragsyter for å oppnå Merket for Bærekraftig reisemål. Dette innebærer å bistå administrativt med dokumenthåndtering for å besvare enkelte indikatorer som ligger i kravene, og å delta i aktuelle samarbeidsprosjekter som skal utvikle kommunen som bærekraftig reisemål. Kommunen har allerede vedtatt at miljø- og klimakrav blir lagt inn i anbud.

Forberedelse og igangsetting av forprosjekt for merkeordningen «Bærekraftig reisemål» er et av tiltakene som vil inngå i fase tre. Det er å påpeke at for å gå videre med fase tre «Fra ord til handling» krever det at strategien som er utarbeidet blir vedtatt politisk i de deltakende kommunene Kvinesdal, Farsund, Lyngdal og Hægebostad.

Økonomiske konsekvenser

Ikke aktuelt

Konsekvenser for barn og unge

Reiselivet representerer en næring som er inkluderende med behov for arbeidskraft fra alle fagnivåer og alle aldre. Styrking av reiselivet anses som positivt for barn og unge i Farsund kommune.

Konsekvenser for klima og miljø

Strategien tar sikte på å jobbe mot et mer bærekraftig reiseliv, inkludert bærekraftig bruk av naturressurser. På sikt er målet å inngå i sertifiseringsordningen «Bærekraftig reisemål» som er positivt for klima og miljø.

Konsekvenser for folkehelse

Potensiell utvikling av flere rekreasjonsmuligheter i kommunen er positivt for folkehelsen.

Konklusjon

Farsund kommunestyre vedtar «Strategi for Lister som reisemål mot 2035».